

Formue, at det vilde være mindre overensstemmende med vor hele Forfatning, om Rigsdagen skulde være undtagen enhver Indflydelse paa denne Formues Bestyrelse. Det er imidlertid dog faare vanskeligt at trække Grændsen imellem, hvad der kan og bør være Gjenstand for Afgjørelse ved Lov, ved bindende Regler, og hvad der bør overlades til Administrationens Frihed. Da der ved privat Initiativ forelagdes et Lovforslag om Statens Drift af de daværende Statsbaner, blev det saavel udtalt som anerkjendt under Forhandlingerne, at en stor Frihed for Administrationen maatte der være tilstede i disse Forhold, og det blev fastsat ved Loven af 14de Marts 1867, at den hele Styrelse skulde lægges i Indenrigsministerens Haand, saavel med Hensyn til Taxter som Lønninger, Fartplaner, Antagelse af de vedkommende Embeds- og Bestillingsmænd osv. Det er under denne Lovs Bestemmelser, at Banernes Drift hidtil har været bestyret. Nu, da Banenettet er blevet saa stærkt udvidet, vil det jo være nødvendigt at tage Hensyn til, hvad der påsænde kan undergives Rigsdagens Indflydelse, og hvad der maa opretholdes som Administrationens Frihed. Det Udvalg, der var nedsat i Anledning af den under 14de Marts 1867 udfomne Lov, udtalte i denne Henseende, at medens man maatte anse det rigtigt at opretholde Administrationens Frihed med Hensyn til Alt, hvad der angik Taxter, Fartplaner, Bestikkelse ialtfald af de underordnede Embedsmænd osv., vilde det være muligt, at man, naar Omraadet og Omfanget af den hele Statsbanedrift var givet, kunde komme ind paa at faae Taxtprinciper fastsatte ved Lov ligesom ogsaa Lønningsreglementer. Det var under den nævnte Betingelse, at man udtalte sig saaledes, at man, naar Omfanget og Omraadet for Bestyrelsesmaaden var givet, maatte kunne komme til en saadan Bestemmelse, men at en Erfaring vilde være nødvendig, førend man gik ind paa ved Lov at fastslaa selve Taxtprinciperne og Lønningsreglementerne. Saa-danne Taxtprinciper ere jo forskjellige ved de forskjellige Baner. Der kan være Spørgsmaal om, hvorvidt man skal have ensartede Taxter blot efter Vægt og Volumen, eller man skal tage Hensyn til Varernes Værdi og derfor dele Transporten i forskellige Klasser, hver med sine Taxter. Der kan være Spørgsmaal om, hvorvidt man ved Taxterne skal tage Hensyn til den større eller mindre Virkning af Transportens Længde paa Transportudgifterne, om denne skal være større eller mindre end for Tiden, thi vi have jo allerede i vore nuværende Taxtbe-

stemmelser en aftagende Taxt efter den større Afstand. Dette kan vel lade sig gjøre, men, som jeg tillod mig at bemærke før, jeg tror ikke, at man selv derom bør tage endelig Bestemmelse ved Lov og saaledes binde Administrationen, førend nogen Tid er gaaet, og man har prøvet den Bestyrelse, som iøvrigt tilsigtes indført ved denne Lov. Hvad Fartplanerne og Taxtregulativerne angaar, anser jeg det for nødvendigt fremdeles at beholde den Frihed for Administrationen, som nu er givet. Der frembyder sig hvert Øieblik, kan jeg sige, eller ialtfald meget hyppig Trang til at gjøre Undtagelse fra Taxtregulativerne, og der opstaar nye Arter af Vareforjendelser, med Hensyn til hvilke der strax maa tages Bestemmelse, om de bør henføres til den ene eller den anden Klasse; der bør sørges for, at Affenderen af Varerne maa kunne faae en saa stor Gevinst som muligt paa det Marked, hvortil han vil henfende sine Varer for at opnaa Forskjellen mellem Prisen paa Produktionsstedet og Affættelsesstedet, idet der ved en Nedsættelse af Taxterne for saadanne Varer kan staves en Trafik, som ellers aldrig vilde være kommen; der bør tages Hensyn til den Konkurrence, som vor udviklede Dampskibsfart frembyder med Jernbanerne, og det vilde ikke være besynderligt, om man, saaledes som det har været Tilfældet med en privat Bane, satte en lavere Taxt end den sædvanlige for den Transport, der bevæger sig langs Kysten. Men alt dette nødvendiggjør, at der maa være en Frihed for Administrationen, og jeg ser ikke, at Grændsen for den Indflydelse, som bør gives Rigsdagen paa disse Forhold, og den Frihed, der bør gives Administrationen, kan træffes synderlig anderledes, end den er trukken i det nærværende Lovforslag. Hvad Budgettet for Jernbanedriften angaar, er det jo en Selvfølge, at det jo kun kan være ganske kalkulatorisk, og der vindes altsaa for Rigsdagen ikke Stort ved, at et saadant kalkulatorisk Budget forelægges. Et saadant kan naturligvis forelægges, og det tilsigter jo ogsaa det nærværende Lovforslag, men jeg tror, at det vil være forsigtigst, at man, førend man drager Grændsen, da har nogen Tids Erfaring for sig, idet Omfanget og Omraadet af Bestyrelsesmaaden først maa være givet.

Jeg skal ikke gjøre synderlige Indvendinger mod det foreliggende Lovforslags Afværelse med Hensyn til de andre Punkter. Det er, som de Alle ville se, mere en Skitse eller Grundtrækkene af Styrelsens Ordning end en egentlig Udarbejdelse af, hvorledes den skal være, og skjøndt der i Motiverne er givet endel nøiere Forklaring, er det dog vanske-